

Helsingfors/Mariehamn 12.12.2024**Nr 39/24****Hänvisning** Ålands lagtings skrivelser
6.11.2024, nr 137/2024
och 139/2024.

Till Justitieministeriet

Ärende Utlåtande över följande av lagtinget 6.11.2024 antagna landskapslagar:

1. Landskapslag om tillämpning på Åland av 13 och 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (nedan landskapslagen),
2. Landskapslag om ändring av 17 och 25 §§ landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet.

Ålandsdelegationen avger i det följande ett gemensamt utlåtande över ovan nämnda landskapslagar.

Landskapslagarnas huvudsakliga innehåll

Genom landskapslagen görs bestämmelserna i 13 och 14 kap. i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (FFS 380/2023, nedan rikslagen) med vissa undantag tillämpliga vid skötseln av de uppgifter Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet. Tillsynen över tillämpningen av landskapslagen i fråga om angelägenheter som faller under landskapets behörighet utövas av landskapsregeringen. Ändringar av 13 och 14 kap. i rikslagen ska gälla på Åland från tidpunkten för deras ikraftträdande i riket, om inte annat följer av denna lag.

Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har använt sig av rikets kundinformationssystem för arbetsförmedling. Blankettlagstiftning har antagits till stöd för skötseln av förvaltningsuppgifterna i informationssystemet. Genom landskapslagen upphävs landskapslagen om tillämpning på Åland av 13 och 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice

(ÅFS 63/2022, nedan gällande blankettlag). Hänvisningsbestämmelserna i 17 och 25 § i landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet ändras till att gälla landskapslagen.

Lagstiftningsbehörigheten

Landskapslagarna gäller landskapsregeringen och under denna lydande myndigheter och inrättningar, landskapets tjänstemän, socialvård, undervisning och läroavtal samt främjande av sysselsättningen på vilka områden lagstiftningsbehörigheten jämlikt 18 § 1, 2, 13, 14 och 23 punkterna i självstyrelselagen för Åland tillkommer landskapet. Till rättsområdena undervisning och främjande av sysselsättningen hör enligt motiven till självstyrelselagen även lagstiftningen om yrkesvägledning och arbetsförmedling. Landskapslagarna gäller även näringsverksamhet, på vilket område behörigheten jämlikt 18 § 22 punkten i självstyrelselagen med vissa undantag tillkommer landskapet.

Lagstiftningsbehörigheten gällande arbetsrätt samt arbetsavtal tillkommer med vissa undantag riket jämlikt 27 § 21 punkten samt 29 § 1 mom. 6 punkten i självstyrelselagen. Föreliggande landskapslagar berör inte direkt dessa rättsområden.

Antagandet av landskapslagarna har föranletts av rikets lagstiftning som gäller en omorganisering av den offentliga arbetskrafts- och företagsservicen (RP 207/2022 rd). Denna rikslagstiftning träder i kraft 1.1.2025. Samtidigt upphävs lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (FFS 380/2023) som den gällande blankettlagen har delvis gjort gällande inom landskapets behörighet.

Enligt landskapslagens 1 § 1 mom. tillämpas 13 och 14 kap. i rikslagen vid skötseln av de uppgifter Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet har enligt landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet då i rikslagen avsedda uppgifter behandlas och informationssystemtjänster används av myndigheten, om inte annat följer av landskapslagen. Tillämpningen av rikslagen har även beaktats i 2 och 3 §. Enligt landskapslagens 1 § 2 mom. ska vid skötseln av uppgifterna rikets lag om offentlighet i myndigheternas verksamhet (FFS 621/1999) iakttas i tillämpliga delar. Vid behandlingen av personuppgifter gäller det som föreskrivs i EU:s dataskyddsförordning och dataskyddslagen (FFS 1050/2018).

De riksbestämmelser som görs tillämpliga inom landskapets behörighet gäller behandlingen av kunduppgifter samt riksomfattande informationssystemtjänster (13 kap.) och en serviceplattform som omfattar olika elektroniska tjänster för arbetssökande och myndigheter (14 kap.). Dessa bestämmelser motsvarar i sak till största delen bestämmelserna i 13 och 13 a kap. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice som tidigare

gjorts gällande inom landskapets behörighet med stöd av gällande blankettlag (RP 207/2022 rd, s. 335 och 353). Dessa bestämmelser berör förutom dataskyddet även behandling av personuppgifter. I det avseendet bör lagstiftningsbehörigheten bedömas utgående från de rättsområden landskapslagstiftningen kan beröra. Landskapslagen berör skötseln av uppgifter vid Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet, som är en Ålands landskapsregering underlydande myndighet, varvid landskapslagen gäller ärenden som utgör landskapsbehörighet.

De riksbestämmelser som ska bli gällande inom landskapets behörighet berör de i 2 kap. i grundlagen reglerade grundläggande fri- och rättigheterna, på vilket område lagstiftningsbehörigheten enligt 27 § 1 och 2 punkterna i självstyrelselagen tillkommer riket. Ålandsdelegationen har 2022 funnit att den gällande blankettlagen faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet (utlåtande nr 30/22). Med beaktande av att de nu aktuella riksbestämmelserna inte innebär en förändring i sak hänvisas till Ålandsdelegationens tidigare utlåtande. Den proposition som ligger till grund för rikslagen har varit föremål för grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 90/2022 rd).

Ålandsdelegationens utlåtande

Ålandsdelegationen har med beaktande av självstyrelselagens för Åland stadganden funnit att hinder för ikraftträdande av landskapslagarna inte föreligger. Tillämpningen av landskapslagen om ändring av 17 och 25 §§ landskapslagen om arbetsmarknadspolitisk verksamhet förutsätter att även landskapslagen träder i kraft.

Närvarande Ordföranden Holm-Johansson, ledamöterna Dahlén, Leino-Sandberg, Siitari och Åkerblom.

På Ålandsdelegationens vägnar:

Marine Holm-Johansson
ordförande

Birger Klemt
sekreterare